

Fotó: Napkor Könyvtár, Információs és Községi Hely

Könyvtári élet Napkoron, a Nyírség szívében

Napkor nagyközség a Nyírség szívében, Nyíregyházától 12 km-re keleti irányban található, okleveles források szerint az egyik legrégebbi szabolcsi település, 1271-től a Balog-Semjén nemzetség birtoka. 1848-ig a Kállay család tagjai birtokolták a falut, itt élt és alkotott báró Jósika Miklós író, regényíró, a magyar romantikus regény megteremtője.

A település könyvtárában 2022 áprilisában vettem át művelődésszervező és segédkönyvtáros végzettséggel a könyvtárosi feladatokat, miután a könyvtáros kolégán nyugállományba vonult. Elődömnek köszönhetően bibliotékánk hosszú évtizedek alatt következetesen, szakmai igényességgel kialakított gyűjteménnyel rendelkezik, állományunk jelenleg több mint 10 000 kötetből áll. A gyűjtemény kialakításánál és gyarapításánál tekintettel vagyunk a településünkön tanuló diákok és az itt dolgozó pedagógusok igényeire.

Napkor Nagyközség könyvtára 2017 óta tagja a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszernek, a heti 20 órás nyitvatartást az olvasói igényekhez szabva alakítottuk ki. A Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárral való együttműködés keretében az új kiadványok beszerzése mellett játékokat, informatikai eszközöket, könyvtármoszi indításához szükséges eszközöket is kaptunk, a bütörzat cseréje még csak részlegesen történt meg.

A KSZR által nyújtott szolgáltatások közül kétségtelenül legnépszerűbbek a megyei hatókörű városi könyvtár által szervezett olvasás- és könyvtár-népszerűsítő programok. Az író-olvasó találkozók, ismeretterjesztő foglalkozások kiscsoportos formában – egy-egy iskolai osztály, vagy óvodai csoport részvételével – valósulnak meg, a szórakoztató rendezvényeket (zenei műsorok, színházi, bábszínházi előadások) általában intézményre szabottan szoktuk igényelni, ilyenkor minden óvodai vagy alsó és felső tagozatos gyermek részt vesz a programon.

„Ezek az apró kis motivációs elemek mind segítenek abban, hogy a gyerekek szívesen jöjjenek és otthon érezzék magukat ebben a közegben”

A mai gyerekek folyamatosan igénylik az ingereket, ezt tapasztalom a könyvtári foglalkozások, programok alatt, de akár egy hétköznapi kölcsönzés során is. Sajnos a frontális információátadás már nem elegendő, folyamatosan valamilyen attrakcióval, produkcióval fenn kell tartani az érdeklődésüket, éppen ezért amikor csak lehetőség van rá, élménypedagógiai eszközöket használok a foglalkozások során. Ilyen volt például amikor a Magyar Népmese Napja alkalmából a művelődésszervező kollégánövel igazi kölevest főztünk az első osztályosoknak, vagy egy másik alkalommal „hamuból sült pogácsát” készítettünk.

Településünkön folyamatosan nő a gyerekek száma, óvodánkba közel 150 gyermek jár, van bölcsődénk és egy német nemzetiségi általános iskolánk, ahol közel 200 gyermek tanul. Kifejezetten szerencsések vagyunk, hiszen az iskola a Művelődési Ház és Könyvtár közvetlen közelében helyezkedik el és az óvoda csak pár száz méterre található. Ez a fizikai közelség sokat segít abban, hogy az oktatási és nevelési intézményeket minél több programba, foglalkozásba tudjuk bevonni. Bár eddig is szoros kapcsolatot áptunk ezekkel a szervezetek-

kel, ebben az évben még inkább szorosabbra fűztük az együttműködést.

Minden óvodai csoport legalább egy alkalommal ellátogat a könyvtárba, ahol megismerkedhetnek az épülettel, a könyvtárral, a könyvtárossal. Volt olyan óvodai csoport, amelyik beiratkozott, majd később többször is kölcsönzött a gyerekek részére fenntartott állományból. Ilyenkor az egyik óvónéni és néhány gyermek ellátogat hozzánk, és közösen kiválasztanak néhány könyvet, amelyekből az elkövetkezendő időszakban akár napközbeni foglalkozás során, akár a délutáni pihenő alatt az óvónéni

felolvas a kicsiknek. Ugyanilyen fontos a közös munka az iskolával és az ott tanító pedagógusokkal is. A könyvtári foglalkozások célja, hogy a gyerekek jól boldoguljanak a könyvtári térben, ismerjék a könyvtár rendjét, szabályait. Az első és második osztállyal megbeszéljük, mi a különbség a könyvtár és a könyvesbolt között, miért fontos, hogy sokat olvassunk, valamint a legfontosabb könyvtári illemszabályokról is szót ejtünk. Harmadik és negyedik osztályban általában egy-egy téma vagy jeles nap köré szervezem a foglalkozásokat. Ezek az órákon nagy hangsúlyt fektetek a csoportmunkára, ami segíti a szociális kompetenciák és az egymás közötti kommunikáció fejlesztését is.

A megváltozott olvasáskultúra és a digitalizált világ több szempontból jelent kihívást nekünk könyvtárosoknak. Ki akarna lexikonból vagy egyéb kézikönyvből információt szerezni, ha az internet és a mesterséges intelligencia segítségével ezt pillanatok alatt megteheti bármikor, bárhol. Ez a hétköznapi életben valóban remek lehetőség, de bizony vannak olyan helyzetek (felvételi vizsga, érettségi, nyelvvizsga), amikor ezekkel az eszközökkel nem lehet élni. Éppen ezért fontos, hogy felső tagozatban megtanítsuk a gyerekeknek például a szótárak használatát, így az ötödik osztályosok – szintén csoportmunka keretében – játékos feladatokkal szótárak, lexikonok, egyéb kézikönyvek használatát gyakorolják.

Mind az óvodai, mind az iskolai foglalkozások feladata, hogy a gyerekek ismerjék a könyvtárat, mint intézményt, ismerjék a könyvtárost, de a fő cél mégis az, hogy a későbbiekben szülőikkel, nagyszülőikkel együtt térjenek vissza, iratkozzanak be, legyenek aktív tagok. Ennek elősegítésére az óvodások és az iskolások első látogatásakor nyomtatott formában szülői tájékoztatót kapnak, melyen megtalálható a könyvtár nyitvatartása és egy rövid ismertető az olvasás előnyeiről.

Tapasztalatom szerint a gyerekek nagyon szeretik, ha valami különleges dologban vehetnek részt. A 10 év alatti olvasók beiratkozáskor kölök olvasójegyet kapnak, melynek hátoldalán matricagyűjtésre van lehetőség.

A könyvtárunk egyik szabad felületén „kinőtt” az égisz érő mesefa. Az a gyerek, aki elolvas egy könyvet, felragaszthat egy levelet a fára a nevével és az elolvasott könyv címével. Ezek az apró kis motivációs elemek mind segítenek abban, hogy a gyerekek szívesen jöjjenek és otthon érezzék magukat ebben a közegben.

Időről időre nem hagyományos könyvtári foglalkozásokat is tartunk a KönyvTárazó gyerekeknek. Nemrég könyvtári gyermeknapot tartottunk, ahol alkalom nyílt kézműveskedésre, közös játékokra is. Mindig igyekszem valami meglepetést is becsémpézni, ebben az esetben egy mini vattacukor készítő géppel készültem, aminek természetesen hatalmas sikere volt. Bár ezek-

re az alkalmakra csak az aktív gyerekeknek szoktam meghívót küldeni, általában elterjed a híre az eseménynek, így az állandó tagokon kívül mindig vannak érdeklődők, akiket nagy örömmel és szeretettel fogadunk.

A fenti sorokból úgy tűnik, mintha ezt a könyvtárat csak a gyerekek kedvéért tartanánk fenn, azért meg kell jegyezni, hogy a felnőtt olvasóink legalább ennyire fontosak, hiszen az összes beiratkozó több mint fele 18 éven felüli. Nagyon jó együttműködést alakítottunk ki a Napkori Idősek Napközi Klubjával, akik szinte minden programon részt vesznek, legyen az irodalmi kvíz vagy kézműves foglalkozás. Mindig számíthatunk arra, hogy vidámságukkal, lelkesedésükkel pozitív energiával töltsék meg közösségi színterünket, csakúgy, mint a Horgoló szakkör és az Ul'ti kör tagjai.

Szerencsésnek mondhatom magam, hogy Napkor Nagyközség Önkormányzata, a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, illetve az általa működtetett KSZR munkatársai mindenben segítik munkámat, ezáltal olvasóink olyan kiadványokhoz és programokhoz jutnak hozzá, amelyek nem csak az olvasást népszerűsítik, hanem településünk kulturális életét is színesítik.

A digitális technológia olyan gyors ütemben alakítja át az életünket, hogy időről időre felmerül a kérdés, szükség van-e még könyvekre, könyvtárakra. Bátran mondhatom, Napkoron igény van erre a fajta szol-

gáltatásra, hiszen a könyvtár nem csak könyvek tárhelye, hanem közösségi hely is, ahol minden generáció talál kedvére való kikapcsolódást.

Széles-Preg Erika

